Vragen nav Beeldvorming 6 april 2023, Aanpassing nota ruimtelijke kwaliteit, RMD23-0002.

Vragensteller	Nr.	Vraag	Antwoord
SAMEN0164		Naar aanleiding van de Beeldvormende vergadering over de aanpassing nota Ruimtelijke kwaliteit jl. donderdag 6 april heeft SAMEN0164 een aantal vragen met betrekking tot de voorgestelde scenario's voor zonnepanelen binnen het beschermd stadsgezicht.	
	1	De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) heeft geadviseerd om zoals in andere Steden (bv Leiden) gebruik te maken van een kaart ter ondersteuning van het beleid en bewoners beter te kunnen informeren over de mogelijkheden van het plaatsen van zonnepanelen. Heeft de gemeente gekeken naar deze mogelijkheden en wat de financiële consequenties zijn voor het gebruik van een platform als bijvoorbeeld Mappi. Zo ja, wat zijn uw bevindingen?	*De rijksdienst heeft aangegeven wat hun eigen voorkeur heeft. Ze laten gemeenten verder vrij om hier invulling aan de geven. Wij maken gebruik van de bestaande "kappenkaart", zoals opgenomen bij het bestemmingsplan Binnenstad. Wij zijn bij het opstellen van de scenario's echter uitgegaan van een andere opzet. De historische opzet van de stad met linten en radialen is hierbij als uitgangspunt genomen.* *Voor het maken van een zogenaamde "dakpotentiekaart" is niet gekozen. Het kost veel tijd om alle daken te inventariseren en een kaart moet ook worden aangepast aan nieuwe ontwikkelingen. Dat zou betekenen dat de nota keer op keer moet worden geactualiseerd. Daarnaast ontbreekt het aan tijd. Naar wij begrepen hebben zijner gemeenten die al weer zijn afgestapt van een dergelijke systematiek. Indien de raad een dergelijke systematiek zou voorstaan, kan niet worden gegarandeerd dat de Nota Ruimtelijke Kwaliteit nog dit jaar gewijzigd voor vaststelling kan worden aangeboden.*
	2	Heeft de RCE een schriftelijk advies uitgebracht aan de gemeente en zo ja, kan die gedeeld worden?	*De RCE heeft kort via de mail als volgt gereageerd:* *"Er worden varianten voor een zonering binnen het beschermde gezicht gemaakt, waar het beschermde gezicht wordt onderverdeeld naar cultuurhistorische waarde. Dat lijkt me een lastige. Principieel is voor ons het BSDG één element. Het is in de aard ook een wat grof instrument, net als zones waarin je wel/niet welstandsvrij kunt bouwen. Ik heb overigens de tekst bij de aanwijzing van het gezicht nog niet gelezen.* *Ik zou eerder beleid maken waarin principes op pandniveau worden gehanteerd (x meter uit de rand, één aansluitend geheel, zichtbaarheid vanaf straat, etc) in combinatie met het ruimtelijke karakter van de situatie. In een smalle straat zie je panelen bijvoorbeeld minder dan bij een vrijstaand gebouw aan een park. Een dergelijke methodiek vond ik in het beleid van Hulst. Wat mij betreft een mooi voorbeeld."*

	3	Het uitgangspunt voor dit beleid is versoepeling van beleid voor het plaatsen van zonnepanelen. Echter voor terreinen gelegen achter de huizen en anderszins uit het zicht geplaatste zonnepanelen werd tijdens de beeldvorming aangegeven dat ook daar alleen zogenoemde All Black zonnepanelen geplaatst mogen worden. Dat is nu niet zo. Waarom deze verandering en hoe denkt te gemeente dit te kunnen handhaven?	*Binnen het beschermd stadsgezicht kunnen op niet-monumenten op een achterdakvlak (uit het zicht) vergunningvrij zonnepanelen worden aangebracht. 'All black' panelen kunnen hier niet worden afgedwongen, maar worden vaak wel door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit geadviseerd. Dat zorgt ervoor dat je verscheidenheid krijgt aan type panelen. Op zich is dat niet zo storend, want vanuit de openbare ruimte kun je deze panelen niet waarnemen.* *De scenario's (beleidsregels) die voorliggen hebben alleen betrekking op zonnepanelen op daken binnen het beschermd stadsgezicht als deze zichtbaar zijn vanaf openbaar toegankelijk gebied. Dan geldt ook de Wabo-vergunningsplicht.* *Resumé* *Zonder omgevingsvergunning kunnen volgens de Wabo:* • *buiten beschermd stadsgezicht panelen worden geplaatst;* • *binnen beschermd stadsgezicht uit het zicht panelen worden geplaatst.* *Mét omgevingsvergunning kunnen volgens de Wabo panelen worden geplaatst:* • *binnen beschermd stadsgezicht in het zicht (voordakvlak);* • *op monumenten voorzover deze niet in het zicht liggen.* *Géén zonnepanelen mogelijk:* • *op monumenten (rijks of gemeentelijk) in het zicht (voordakvlak);* • *het Markiezenhof (top 100-monument).* *Of iets vergunningvrij is of niet is landelijk bepaald. De beleidsruimte voor de raad wat betreft de uitstraling zit hem dus in de situatie waar wel een Wabo-vergunningplicht geldt voor het aanbrengen van panelen.*
	4	De RCE adviseert dat voor die gebieden/panden waar geen zonnepanelen geplaatst kunnen worden er elders een mogelijkheid gecreëerd kan worden om stroom op te wekken. Dit om ook de verduurzaming van dat gebied/pand te kunnen faciliteren. Is daar door de gemeente naar gekeken hoe daar de komende jaren invulling aan te geven?	*De projecten die door de gemeente zijn opgestart om mensen te laten delen in zonnepanelen, bijvoorbeeld de gemeentewerf, zijn inmiddels afgerond. Op dit moment zijn er geen locatie energie initiatieven waar burgers, die zelf geen panelen kunnen leggen, aan kunnen deelnemen. Er staat op dit moment ook niks in de planning. Landelijk zijn die initiatieven er wel. Zie bijvoorbeeld: https://www.zonnepanelendelen.nl/greenchoice/*

	5	Voor de bescherming van een object als monument of voor een beschermd stadsgezicht is er een juridische basis. Op welke juridische basis kan worden teruggevallen voor het opdelen van het beschermd Stadgezicht in verschillende zones?	*Uitgangspunt blijft dat het gehele beschermde stadsgezicht, dus middeleeuwse hart en 19e-eeuwse schil dezelfde waarden bezit. Dit is ook voor de rijkdienst belangrijk. Zie de reactie onder ad 2. Voor het maken van de beleidsregels is onderscheid gemaakt tussen de uitstraling van de aanwezige (historische) bebouwing waardoor zonnepanelen - onder voorwaarden - minder ontsierend werken. Het maken van beleidsregels die zien op welstand is een bevoegdheid die het gemeentebestuur (raad) toekomt o.g.v. artikel 12a Woningwet).*

	6	Door het beschermd stadgezicht in deelgebieden op te splitsen ontstaan op veel plekken in de stad verschillen tussen naast elkaar gelegen woningen. Ook is mij niet helemaal duidelijk wat het verschil in historische waarde is tussen de 19e-eeuwse schil in het oranje gebied en die van de 19e-eeuwse radialen van de Stationsstraat en Antwerpsestraat. Onduidelijke motivering waarom in het ene gebied iets wel kan en het andere gebied niet kan leiden tot juridisch afbreekbaar beleid Kan de gemeente een betere motivering geven waarom het rode gebied, met name de 19e-eeuwse radialen, meer bescherming zou moeten krijgen dan de 19e-eeuwse radialen in het oranje gebied.	*De doelstelling van een beschermd gezicht is niet om de huidige situatie te bevriezen, maar om bestaande nieuwe ontwikkelingen op een passende en respectvolle manier te integreren. De verantwoordelijkheid voor een zorgvuldige omgang met ontwikkelingen in rijksbeschermde stadsgezichten ligt bij de gemeente. Om inwoners helderheid te bieden en consistent beslissingen te nemen, is het verstandig om beleidsuitgangspunten te formuleren voor het toestaan van zonnepanelen binnen het rijksbeschermd stadsgezicht.* *De verruiming houdt in dat zonnepanelen op daken – gelegen binnen het rijksbeschermd stadsgezicht – wel (door een zorgvuldige integratie) kunnen worden toegestaan, wanneer deze zichtbaar zijn vanaf het openbaar toegankelijk gebied. Hierbij gelden wel voorwaarden met betrekking tot uitstraling van de panelen en het legpatroon, zodat uniformiteit ontstaat. Het beschermde stadsgezicht wordt opgedeeld in verschillende deelgebieden waarbij verschil wordt gemaakt tussen de mate van cultuurhistorische- of beeldwaarde die het gebied heeft. Het is niet de bedoeling om de cultuurhistorische waarde van het beschermd stadsgezicht opnieuw te waarderen in hoge waarde en minder hoge waarden. Het gaat om de maat en schaal van de bebouwing, materialisatie en representativiteit van de openbare ruimte die maakt dat er op sommige plekken overwogen kan worden om de mogelijkheden van het plaatsen van zonnepanelen te verruimen, zonder dat dit een al te grote impact heeft op de ruimtelijke kwaliteit van een gebied als geheel.* *De middeleeuwse kern wordt gevormd door een historische stadskern met daaromheen van oudsher aanloopstraten richting de Grote Markt. Om deze middeleeuwse stadskern ligt de 19e-eeuwse schil. De 19e-eeuwse schil wordt gekenmerkt door een stratenpatroon van ringwegen en radialen . Sommige radialen zoals de Antwerpsestraat en de Stationsstraat vormen de voornaamste hoofdroute richting het centrum en de bebouwing hierlangs heeft een grote representatieve waarde. De historische stadskern en de verbindende radialen zijn aangewezen als 'historische openbare ruimte' binnen het bestemmingplan Binnenstad. Deze aanwijzing, mede gelet op de iconische plekken en bijzondere historische betekenis die symbool staat voor de stad heeft ertoe geleid in alle scenario's de huidige – strenge – regels uit de Nota Ruimtelijke Kwaliteit worden voorgesteld.*

	7	Onlangs bleek dat er een aantal monumenten niet te zijn opgenomen in het Monumentenregister en dat de gemeente dit register gaat nakijken. Bestaat er het risico dat nu zonnepanelen worden toegestaan op niet monumenten terwijl het eigenlijk wel als monument geregistreerd had moeten staan? Hoe gaat de gemeente daar vervolgens mee om?	*Zonnepanelen kunnen ook op monumenten worden toegestaan (behalve het Markiezenhof als top-100 monument). Hiervoor gelden andere regels die zijn openomen in de Nota Ruimtelijke Kwaliteit. Zonnepanelen op monumenten mogen niet vanaf openbaar toegankelijk gebied zichtbaar zijn. Panden die niet door het college zijn aangewezen als monument, hebben geen monumentale status. De kans dat er toch panelen op panden worden gelegd die – achteraf – een monument zijn, achten wij gering.*
	8	Wat is in de toekomst het beleid met betrekking tot zonnepanelen als een pand later als monument wordt aangewezen en er zonnepanelen zijn geplaatst die niet aan deze richtlijnen voldoen?	*Als de panelen in het verleden met omgevingsvergunning geplaatst zijn, dan mogen deze – of ze nu wel of niet aan het nieuwe beleid voldoen – blijven liggen. Ook als het pand achteraf wordt aangewezen als (gemeentelijk) monument.*